

ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΠΜΣ «ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ»

Περιεχόμενα

- 1. Σκοπός και στόχοι της εξαμηνιαίας εργασίας**
- 2. Διαδικασία ανάθεσης εργασιών σε εξαμηνιαίο μάθημα**
- 3. Υποχρεώσεις διδασκόντων**
- 4. Προετοιμασία του/της φοιτητή/τριας για την εργασία εξαμήνου**
- 5. Βασικά χαρακτηριστικά της εξαμηνιαίας εργασίας**
- 6. Υποβολή και τρόπος εξέτασης της εργασίας**
- 7. Αξιολόγηση της εργασίας εξαμηνιαίου μαθήματος**
- 8. Οδηγίες συγγραφής εργασίας εξάμηνου**
- 9. Οδηγίες για την Μορφοποίηση του κειμένου της εργασίας**
- 10. Λογοκλοπή**
- 11. Πρακτικές Συμβουλές**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Σκοπός και στόχοι της εξαμηνιαίας εργασίας

Σκοπός της εκπόνησης εργασίας μαθημάτων εξαμήνου είναι η απόκτηση εμπειρίας από τους φοιτητές στη μεθοδολογία της έρευνας και στη συγγραφή επιστημονικού κειμένου.

Στόχους της εκπόνησης εξαμηνιαίας εργασίας από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές αποτελούν:

- Η ενασχόληση και εμπάθυνση του φοιτητή σε ένα σύγχρονο επιστημονικό θέμα δημόσιας υγείας
- Η αξιοποίηση και σύνθεση των γνώσεων και δεξιοτήτων που απέκτησε ο φοιτητής κατά τη διάρκεια των σπουδών του
- Η μελέτη της αντιμετώπισης και προσπαθειών επίλυσης συγκεκριμένων επιστημονικών προβλημάτων δημόσιας υγείας.
- Η άσκηση του/της φοιτητή/τριας στην βιβλιογραφική, κυρίως, έρευνα.
- Η ανάπτυξη συνθετικής ικανότητας και κριτικής σκέψης.
- Η απόκτηση εμπειρίας στην επιστημονική διατύπωση προβλημάτων, στη σχεδίαση, επιλογή και υλοποίηση μεθόδων ή/και εργαλείων, στην διεξαγωγή εμπειρικών μελετών και αξιολόγηση αποτελεσμάτων τους και, τέλος, στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών και στην γραπτή και προφορική παρουσίαση (εφόσον υπάρχει).
- Η εξοικείωση με τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας με τη μορφή ενός επιστημονικού άρθρου.
- Η ανάπτυξη της δυνατότητας της συνεργασίας σε μικρές ομάδες (στην περίπτωση ομαδικών εργασιών).
- Η ανάπτυξη της δεξιότητας σύνοψης και της προφορικής παρουσίασης των κυριότερων ευρημάτων στην τάξη (εφόσον προβλέπεται προφορική παρουσίαση).
- Η προετοιμασία για την συγγραφή του Γενικού Μέρους της Διπλωματικής Εργασίας, για την παρουσίασή της και για την συγγραφή ενός επιστημονικού άρθρου ή/και μιας ανακοίνωσης για συνέδριο.

2. Διαδικασία ανάθεσης εργασιών σε εξαμηνιαίο μάθημα

Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην εκπόνηση ποιοτικών εργασιών που να μπορούν να εφοδιάσουν τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με σημαντικές δεξιότητες, αλλά και που να εμπνεύσουν καινοτόμες λύσεις με παράλληλη αναγνώριση των δυνατοτήτων και της δυναμικής των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Επιβλέποντες/Εξεταστές των εξαμηνιαίων εργασιών είναι οι επιστημονικοί υπεύθυνοι των συγκεκριμένων μαθημάτων του ΠΜΣ. Συνεπιβλέποντες ή συνεξεταστές μπορεί να είναι διδάσκοντες του μαθήματος, μέλη ΔΕΠ ή μέλη ΕΔΙΠ του Τμήματος, εφόσον είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

Τα θέματα των εξαμηνιαίων εργασιών αναρτώνται από τον διδάσκοντα στην σελίδα του μαθήματος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα Moodle πριν την έναρξη του μαθήματος. Κατά την πρώτη ημέρα του μαθήματος εξαμήνου ο/η διδάσκων/ουσα ενημερώνει τους φοιτητές ότι ο τρόπος εξέτασης του εξαμηνιαίου μαθήματος θα είναι η εκπόνηση γραπτών εργασιών και για την διαδικασία ανάληψης ενός θέματος από έναν φοιτητή (ατομική εργασία) ή από μικρή ομάδα φοιτητών (ομαδική εργασία). Ο/η διδάσκων/ουσα ενημερώνει επίσης τους φοιτητές εάν η κατάθεση της εργασίας θα συνοδεύεται και από προφορική παρουσίαση της μέσα στην τάξη. Τα θέματα των εργασιών εμπιπτουν στο γνωστικό αντικείμενο του συγκεκριμένου μαθήματος και των εφαρμογών του και χαρακτηρίζονται από ποικιλία, η οποία θα επιτρέπει την δυνατότητα επιλογής από τους φοιτητές.

Το θέμα της εργασίας μπορεί να προταθεί και από τους ίδιους τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και οριστικοποιείται κατόπιν συνεννόησης με τους διδάσκοντες.

Η ανάληψη του θέματος της Εργασίας από τον φοιτητή πραγματοποιείται κατά την έναρξη του εξαμήνου, εντός των ανακοινωμένων από τον διδάσκοντα προθεσμιών. Οι φοιτητές αφού επιλέξουν το θέμα που τους ενδιαφέρει, επικοινωνούν γραπτώς με τον/την διδάσκοντα/ουσα και δηλώνουν το θέμα τους και την ομάδα τους (στην περίπτωση ομαδικών εργασιών) μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δήλωσης θέματος, που ορίζεται με σχετική ανακοίνωση.

Η εργασία εκπονείται ατομικά από κάθε φοιτητή (και σε ιδιαίτερες περιπτώσεις ομαδικά).

Η ολοκλήρωση και υποβολή της εξαμηνιαίας εργασίας πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου του μαθήματος. Σε περίπτωση που η εξαμηνιαία εργασία δεν έχει ολοκληρωθεί με τη λήξη του εξαμήνου και συγκεκριμένα μέχρι την ημερομηνία εξέτασης του μαθήματος που ορίζεται από την Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ κάθε εξάμηνο, καταχωρείται ως χρεωστούμενο μάθημα από την Γραμματεία του Π.Μ.Σ.

3. Υποχρεώσεις διδασκόντων

1. Για το/την διδάσκοντα/ουσα η εκπόνησης εργασία εξαμήνου αποτελεί σημαντική εκπαιδευτική δραστηριότητα.
2. Η ανάθεση των εργασιών ως τρόπος εξέτασης των φοιτητών στο πλαίσιο εξαμηνιαίου μαθήματος αποτελεί δικαίωμα του διδάσκοντα. Επιλέγει αυτή τη μέθοδο αξιολόγησης των φοιτητών, εάν κατά την κρίση του θεωρεί ότι θα συμβάλλει στην καλύτερη εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών.
3. Ενημερώνει τους φοιτητές για την ανάθεση εργασιών ως τρόπο εξέτασης του μαθήματος και τους γνωστοποιεί τα θέματα των εργασιών από την πρώτη ημέρα του μαθήματος του εξαμήνου.
4. Τα θέματα των εργασιών αναρτώνται στην σελίδα του αντίστοιχου μαθήματος στην ηλεκτρονική πλατφόρμα μάθησης Moodle, πριν την έναρξη του εξαμηνιαίου μαθήματος. Τα θέματα θα πρέπει να

είναι σαφή και με εκτιμώμενη χρονική διάρκεια εκπόνησης που θα επιτρέπει την ολοκλήρωση της εργασίας μέσα στο χρονικό διάστημα του εξαμήνου, χωρίς να αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ενασχόληση των φοιτητών με τις λοιπές υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

5. Ο/η διδάσκων/ουσα έχει την ευθύνη επίβλεψης της εργασίας, παροχής διευκρινίσεων και παρακολούθησης της πορείας της συγγραφής της μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που έχει οριστεί.
6. Ο/η διδάσκων/ουσα φροντίζει για την τήρηση της επιστημονικής δεοντολογίας, όσον αφορά στην λογοκλοπή μέσω του εντοπισμού ενδείξεων λογοκλοπής με τη χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος (Turnitin) που διαθέτει το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.
7. Ο/η διδάσκων/ουσα αξιολογεί την εργασία των φοιτητών με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που αναφέρονται στη συνέχεια.

4. Προετοιμασία του/της φοιτητή/τριας για την εργασία εξαμήνου

Είναι σημαντικό ο/η φοιτητής/τρια να ακολουθήσει τα παρακάτω βήματα πριν και κατά τη συγγραφή της εργασίας:

- ✓ Να κατανοήσει τα θέματα που συζητούνται στο μεταπτυχιακό μάθημα κατά τη διάρκεια των παραδόσεων.
- ✓ Να μελετήσει προσεκτικά και με κριτικό τρόπο τη βιβλιογραφία και τις παραδόσεις των διαλέξεων
- ✓ Να είναι σε θέση να διεξάγει βιβλιογραφική έρευνα με στόχο την ορθή διατύπωση, τεκμηρίωση και σύνθεση των επιχειρημάτων του
- ✓ Να είναι σε θέση να συντάξει τα επιχειρήματα του με πειστικό και αποτελεσματικό τρόπο.

5. Βασικά χαρακτηριστικά της εξαμηνιαίας εργασίας

- Βασικό χαρακτηριστικό μιας εργασίας μεταπτυχιακού μαθήματος είναι ότι έχει ένα κύριο θέμα, δηλαδή ένα ζήτημα προς διερεύνηση. Το κύριο θέμα διατυπώνεται στην αρχική (εισαγωγική) ενότητα της εργασίας, όπου γίνεται αναφορά στα κύρια αναμενόμενα ευρήματα και στη δομή της εργασίας. Το θέμα υπό συζήτηση πρέπει να είναι συγκεκριμένο και διατυπωμένο με σαφήνεια. Σε μια εργασία εξαμηνιαίου μαθήματος υπάρχει περιορισμένος χώρος για την ανάπτυξη επιχειρημάτων. Όσο σαφέστερα διατυπωμένο είναι το κυρίως θέμα, τόσο ευκολότερα εντοπίζεται η σχετική βιβλιογραφία και η παράθεση των επιχειρημάτων.

- Η εργασία πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, βασίζεται δηλαδή σε έγκυρες πηγές που έχουν δημοσιευτεί (μονογραφίες, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, έγκυρες πηγές από το διαδίκτυο). Τα επιχειρήματα πρέπει πάντα να στηρίζονται σε αναφορές στη βιβλιογραφία.
- Η μεταπτυχιακή εργασία χαρακτηρίζεται από στοιχεία πρωτοτυπίας. Ο/Η φοιτητής/τρια θα πρέπει να καταδείξει ότι έχει μελετήσει και κατανοήσει τα κύρια ζητήματα που συζητούνται στη σχετική (ελληνική και διεθνή) βιβλιογραφία. Επίσης, θα πρέπει να επιδείξει πρωτοτυπία στην πραγμάτευση του υπό συζήτηση θέματος, είτε αναφέροντας επιπρόσθετες πηγές που προσφέρουν μια καινούργια οπτική γωνία στο θέμα, είτε διατυπώνοντας μια προσωπική θέση με τη μορφή επιχειρήματος, η οποία στηρίζεται σε πηγές, Απλή περίληψη ή συρραφή της βιβλιογραφίας, χωρίς κάποιου είδους πρωτότυπη ή κριτική αποτίμηση, θα πρέπει να αποφεύγεται.
- Η έκταση των απαλλακτικών εργασιών εξαμήνου ποικίλει ανάλογα με το αν αυτές είναι ατομικές ή ομαδικές. Οι ατομικές εργασίες χρειάζεται να περιλαμβάνουν 6.500+10% λέξεις, ενώ οι ομαδικές 8.000+10% λέξεις. Στον αριθμό των λέξεων δεν περιλαμβάνονται οι πρώτες σελίδες και η βιβλιογραφία.
- Οι βιβλιογραφικές πηγές που θα χρησιμοποιηθούν για την συγγραφή της εργασίας πρέπει να είναι τουλάχιστον 25.

6. Υποβολή και τρόπος εξέτασης της εργασίας

1. Ο φοιτητής υποβάλλει το πλήρες κείμενο της εργασίας του στον διδάσκοντα την ημερομηνία που έχει οριστεί από τον διδάσκοντα, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle. Κατά την υποβολή η εργασία ελέγχεται αυτόματα για το ποσοστό ταύτισης με την διαθέσιμη βιβλιογραφία με την εφαρμογή Turnitin. Το ανώτατο επιτρεπτό ποσοστό ταύτισης, εξαιρουμένης της βιβλιογραφίας, είναι 20%. Εάν προβλέπεται και προφορική παρουσίαση, η ημερομηνία παράδοσης τίθεται τουλάχιστον 1 εβδομάδα πριν από την ημερομηνία παρουσίασης.
2. Η παρουσίαση-εξέταση των εργασιών γίνεται στην αίθουσα ή διαδικτυακά, στο τέλος του εκπαιδευτικού εξαμήνου και μετά από γνωστοποίησή της ημερομηνίας εξέτασης, η οποία ανακοινώνεται τουλάχιστον 15 ημέρες νωρίτερα.
3. Η παρουσίαση της εργασίας έχει διάρκεια 10-15 λεπτά. Η συνολική διάρκεια της παρουσίασης και της συζήτησης δεν υπερβαίνει τα 20-30'.
4. Στο πλαίσιο της εξέτασης, υποβάλλονται ερωτήσεις στον/στην φοιτητή/τρια σχετικές με την εργασία από τον/την διδάσκων/ουσα. Δυνατότητα υποβολής ερωτήσεων έχουν και οι παρευρισκόμενοι φοιτητές.

7. Αξιολόγηση της εργασίας εξαμηνιαίου μαθήματος

Τα κριτήρια αξιολόγησης μιας εργασίας ποικίλουν ανάλογα με το συγκεκριμένο ερευνητικό ζήτημα και το επιστημονικό πεδίο. Σε γενικές γραμμές, όμως, η αξιολόγηση της εργασίας γίνεται με βάση την πληρότητα του περιεχομένου της, το βαθμό ανταπόκρισης του/της φοιτητή/τριας στις απαιτήσεις του θέματος και την επιτυχή παρουσίαση-εξέταση. Κριτήρια για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας επίσης αποτελούν η σωστή δομή των ενοτήτων του κειμένου, η κατανόηση και, ως ένα βαθμό, η κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της προηγούμενης έρευνας, η ορθή τεκμηρίωση απόψεων και επιχειρημάτων και η σωστή οργάνωση, μορφοποίηση και τρόπος έκφρασης του περιεχομένου.

Ο βαθμός της εργασίας προκύπτει με συνεκτίμηση της ανταπόκρισης του φοιτητή κατά τη φάση εκπόνησης της εργασίας στις σχετικές υποχρεώσεις που είχαν προσδιοριστεί, της ποιότητας του κειμένου της εργασίας, της ποιότητας της παρουσίασής της (εφόσον υπάρχει) και της επάρκειας των απαντήσεων στις ερωτήσεις κατά τη διαδικασία της παρουσίασης-εξέτασης (εφόσον υπάρχει).

Η εξέταση είναι επιτυχής, όταν ο τελικός βαθμός κυμαίνεται μεταξύ του πέντε (5) και δέκα (10). Σε περίπτωση που η εργασία βαθμολογηθεί με βαθμό μικρότερο του πέντε (5) ο φοιτητής υποβάλει την ίδια (με τις ενδεδειγμένες από τον διδάσκοντα διορθώσεις) ή άλλη εργασία στην εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Τα παρακάτω κριτήρια θεωρούνται σημαντικά για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας:

A) Γνώση και κατανόηση του θέματος

- Γνώση και κατανόηση θεωριών και ευρημάτων τα οποία αναλύονται στις παραδόσεις του μαθήματος καθώς και στη σχετική με το θέμα βιβλιογραφία.
- Έμφαση στα κύρια ζητήματα του θέματος και στη σύνθεση παρόμοιων απόψεων από διαφορετικούς συγγραφείς.
- Σύνοψη των θέσεων της βιβλιογραφίας με περιγραφή του/της φοιτητή/τριας.
- Συσχέτιση των θέσεων των ερευνών της βιβλιογραφίας με το θέμα που εξετάζεται στην εργασία.

B) Κριτική αξιολόγηση των ευρημάτων της βιβλιογραφίας.

- Περιγραφή, σύνοψη και αξιολόγηση των ευρημάτων της βιβλιογραφίας με κριτικό τρόπο.
- Χρήση σύγκρισης και αντιπαράθεσης για την παρουσίαση των θετικών στοιχείων αλλά και των περιορισμών των προηγούμενων ερευνών.
- Διατύπωση των ζητημάτων που μένουν αναπάντητα.

Γ) Ορθή τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία.

- Αποτελεσματική υποστήριξη των συλλογισμών που αναπτύσσονται. Η απλή παράθεση ισχυρισμών δεν θεωρείται αποτελεσματική. Όλοι οι ισχυρισμοί πρέπει να συνοδεύονται από τεκμηρίωση, δηλαδή από ανάλυση και ερμηνεία των ευρημάτων που παρουσιάζονται.
- Η χρήση έγκυρης και αξιόπιστης μεθοδολογίας, σε περιπτώσεις εργασίας ερευνητικού τύπου όπου χρειάζεται συλλογή και ανάλυση ποσοτικών ή ποιοτικών δεδομένων.

Δ) Επιμέρους κριτήρια για την επιτυχή βαθμολόγηση της εργασίας είναι η ορθή οργάνωση και δομή των εννοιών του συνολικού κειμένου της εργασίας, ο ορθός τρόπος παραπομπής καθώς και η σωστή μορφοποίηση του περιεχομένου καθώς η τρόπος γραφής και έκφρασης.

Κριτήρια αξιολόγησης εργασίας εξαμήνου

A/A	Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας	Βαθμός
1.	Γνώση και κατανόηση του θέματος	0-2
2.	Κριτική αποτίμηση των ευρημάτων της βιβλιογραφίας	0-2
3.	Ορθή τεκμηρίωση και επιχειρηματολογία	0-3
4.	Οργάνωση και δομή της εργασίας	0-1,5
5.	Μορφή και έκφραση του κειμένου	0-1,5

8. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Παρατίθενται γενικές και ειδικές οδηγίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι φοιτητές αναφορικά με τη σύνταξη, τη δομή, το περιεχόμενο και τη μορφοποίηση του κειμένου της εργασίας εξαμήνου.

Δομή της Εξαμηνιαίας Εργασίας

Η τυπική δομή μιας εργασίας εξαμήνου, παρά τις επιμέρους ιδιαιτερότητες που πιθανώς επιβάλλονται από το αντικείμενό της, προτείνεται να είναι η ακόλουθη:

Εξώφυλλο

Το εξώφυλλο περιλαμβάνει το λογότυπο του Τμήματος, τον τίτλο του μεταπτυχιακού προγράμματος και της Ειδίκευσης, το θέμα της εργασίας, το/α ονοματεπώνυμο/α του/ων φοιτητών, το όνομα του διδάσκοντα και τον τόπο και την χρονολογία εκπόνησης της εργασίας.

Τίτλος

Ο οριστικός τίτλος της εργασίας, ο οποίος αναφέρει επιγραμματικά το περιεχόμενο της εργασίας και κατατοπίζει άμεσα τον αναγνώστη, διατυπώνεται κατά την τελική φάση της εργασίας.

Δομημένη περίληψη σε χωριστή σελίδα (μέχρι 300 λέξεις).

Η περίληψη αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση των κύριων στοιχείων και συμπερασμάτων της εργασίας. Η συνήθης δομή της περίληψης περιλαμβάνει τα εξής: Εισαγωγή, σκοπός, μεθοδολογία, αποτελέσματα και συμπεράσματα. Μετά το τέλος της περίληψης, δηλώνεται η επιστημονική «ταυτότητα» της εργασίας με 5 (πέντε) λέξεις κλειδιά. Η συνολική έκταση της περίληψης και των λέξεων-κλειδιών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τη μία σελίδα.

Πίνακας περιεχομένων

Πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα μαζί με τους αριθμούς σελίδας όπου απαντώνται:

- Τίτλους κεφαλαίων (με αρίθμηση 1, 2, κλπ.)
- Υπότιτλους μέσα στα κεφάλαια (με αρίθμηση 1.1, 1.2, κλπ.)
- Εσώτερους υπότιτλους (με αρίθμηση 1.1.2.1 κλπ.)
- Παραρτήματα με αρίθμηση Α, Β, Γ και με αντίστοιχους τίτλους: «Κατευθυντήριες οδηγίες», «Πίνακες», «αλγόριθμοι», κλπ.
- Κατάλογος πινάκων
- Κατάλογος εικόνων-φωτογραφιών
- Κατάλογος διαγραμμάτων

Εισαγωγή

Η εισαγωγή θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

- Συνοπτική περιγραφή και οριοθέτηση του αντικειμένου. Αναφορά στη σημασία του αντικειμένου και στο επιστημονικό ενδιαφέρον από την πλευρά της δημόσιας υγείας. Συνοπτική αναφορά στις σχετικές ερευνητικές κατευθύνσεις και στα ερευνητικά κενά που εντοπίζονται στη διεθνή βιβλιογραφία.

- Οριοθέτηση της εργασίας: Η βασική ερευνητική στόχευση και η μεθοδολογική προσέγγιση που υιοθετείται.
- Οι επιμέρους στόχοι και η αναμενόμενη επιστημονική συνεισφορά της εργασίας.
- Η διάρθρωση της εργασίας

Στην εισαγωγή δίνεται στον αναγνώστη μια σαφής εικόνα του θέματος της εργασίας, χωρίς ωστόσο να διατυπώνονται επιχειρήματα και θέσεις. Στην εισαγωγή διατυπώνεται το κυρίως θέμα της εργασίας (π.χ., Η παρούσα εργασία ...), τη θέση/ άποψη του/της φοιτητή/τριας πάνω στο θέμα (Στην εργασία αυτή επιχειρείται να καταδειχθεί ότι ...), τη δομή της εργασίας (Αρχικά θα εξετασθεί τι σημαίνει επιδημιολογική έρευνα..., στη συνέχεια θα ..., και στο τέλος θα παρουσιαστεί ...), εξήγηση της μεθοδολογίας που ακολουθείται (Στην έρευνα αυτή χρησιμοποιείται η θεωρία της ... για να ...) και περιγραφή μιας σύντομης αναφοράς στα ευρήματα (Το κυριότερο εύρημα της παρούσας εργασίας...).

Σκοπός και στόχοι της εργασίας

Στην ενότητα αυτή αναφέρονται συνοπτικά και με σαφήνεια ο σκοπός και οι επιμέρους στόχοι της εργασίας.

Υλικό και Μέθοδος

- Παρατίθενται βασικά στοιχεία για την μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά την βιβλιογραφική αναζήτηση. Η ενότητα αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής:
- Βιβλιογραφικές βάσεις δεδομένων στις οποίες πραγματοποιήθηκε η αναζήτηση
- Λέξεις-κλειδιά που χρησιμοποιήθηκαν
- Κριτήρια ένταξης άρθρων (χρονολογία δημοσίευσης, γλώσσα/ες δημοσίευσης, χαρακτηριστικά του υπό μελέτη δείγματος, κλπ)
- Κριτήρια αποκλεισμού άρθρων (χρονολογία δημοσίευσης, γλώσσα/ες δημοσίευσης, χαρακτηριστικά του υπό μελέτη δείγματος, κλπ)

Κυρίως κείμενο

Το κυρίως κείμενο της εργασίας διακρίνεται σε κεφάλαια, τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία:

Αναλυτική περιγραφή του αντικειμένου της εργασίας, η ανάπτυξη του αντικειμένου και η βιβλιογραφική επισκόπηση. Η ενότητα αυτή χωρίζεται σε υπο-ενότητες και επιμέρους παραγράφους, έτσι ώστε να

διευκολύνεται η εστίαση στις ειδικότερες πτυχές του θέματος που διερευνώνται στην εργασία. Αναδεικνύονται τα βασικά επιστημονικά ερωτήματα και οι απαντήσεις που έχουν δοθεί από προγενέστερες δημοσιευμένες εργασίες.

Γενικότερα, στο κυρίως μέρος παρουσιάζονται:

α) το θεωρητικό υπόβαθρο/πλαίσιο του θέματος, το οποίο περιλαμβάνει μια σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος που εξετάζεται, και

β) το σκεπτικό και τα κύρια σημεία των επιχειρημάτων του/της φοιτητή/τριας.

Δίνεται ισότιμη έμφαση σε όλα τα επιχειρήματα και υπο-θέματα της εργασίας έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αρμονική ανάπτυξη των παραγράφων/ενότητων. Οι παράγραφοι/ενότητες συνδέονται μεταξύ τους με κοινή αναφορά στο κυρίως θέμα και κάθε παράγραφος ή πρόταση συνδέεται με την επόμενη με λέξεις ή φράσεις που δείχνουν τα μέρη της οργάνωσης του κειμένου (επίσης, στη συνέχεια θα ... συνεπώς).

Πιο συγκεκριμένα :

- Ιστορική αναδρομή (άλλες συναφείς έρευνες – εργασίες – καταγραφές – προσπάθειες – δεδομένα που αναφέρονται στη βιβλιογραφία).
- Νεότερα στοιχεία ή γνώσεις έχουν προκύψει και εισάγονται για εξέταση – μελέτη.
- Θεωρητικό υπόβαθρο (εφόσον υπάρχει) στο οποίο περιγράφεται η θεωρητική στήριξη του θέματος. Πιθανή χρήση διαγραμμάτων ροής για την περιγραφή διαδικασιών κλπ.
- Εμπειρικά δεδομένα ή πρακτικές, εφόσον υπάρχουν.
- Ανάλυση του θέματος. Καταμερισμός του σε δομικές ενότητες.

Συζήτηση

Σχολιασμός και σύνθεση των αποτελεσμάτων συνολικά. Τι σημαίνουν; Πως ερμηνεύονται; Τι σημασία έχουν; Γιατί είναι σημαντικά; Τι υποστηρίζουν άλλες μελέτες ειδικότερα σε αντιπαράβολή με τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης; Υπάρχει κάποια θεωρία που να υποστηρίζει τα αποτελέσματα αυτά (ακόμα και αν δεν ισχύει στο δείγμα από τα αποτελέσματα αυτά). Αντιπαράθεση με τους στόχους που ετέθησαν.

Περιορισμοί της μελέτης : Οι μεθοδολογικοί ή ειδικοί ενδεχομένως λόγοι για τους οποίους δεν μπορούν να γενικευτούν τα αποτελέσματα σε κάθε πληθυσμό, κλπ.

Συμπεράσματα

Συνολικά γενικευμένα συμπεράσματα της μελέτης. Πρέπει να δίνεται προσοχή στην αποφυγή της επανάληψης όσως έχουν αναφερθεί σε προηγούμενες ενότητες. Στα συμπεράσματα συνοψίζονται όλα τα ευρήματα. Ο επίλογος αντικατοπτρίζει αυτά που αναφέρονται στην εισαγωγή/θέση της εργασίας. Δεν

παρουσιάζονται καινούργια επιχειρήματα, θέσεις ή αναφορές σε βιβλιογραφία. Μπορεί, ωστόσο, να γίνει αναφορά σε σχετικά ζητήματα που δεν καλύπτει η συγκεκριμένη εργασία και που θα είχαν ενδιαφέρον για τον αναγνώστη, πάντα μέσα στα όρια του συγκεκριμένου θέματος.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Σκοπός της παράθεσης της βιβλιογραφίας είναι να μπορεί ο αναγνώστης να έχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον εντοπισμό των επιστημονικών δημοσιεύσεων. Συνεπώς, απαιτείται απόλυτη ακρίβεια κατά τη συγγραφή της.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, έχουν κατά καιρούς αναπτυχθεί διάφορα συστήματα βιβλιογραφικών αναφορών, τα οποία διαφέρουν ως προς τον τρόπο με τον οποίο δομείται και παρουσιάζεται η βιβλιογραφική πληροφορία.

Όλα τα συστήματα παρέχουν τις ίδιες πληροφορίες αλλά το καθένα έχει τις δικές του ξεχωριστές απαιτήσεις. Για αυτό και πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο ένα σύστημα κατά τη συγγραφή της εργασίας σας.

Στην ακαδημαϊκή κοινότητα και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, οι πιο διαδεδομένες μορφές βιβλιογραφικών αναφορών είναι: το **Harvard system**, το **Vancouver ή Numeric system** και το **APA system**. Ανάλογα με το είδος της εργασίας και σε συνεννόηση με τον Επιβλέποντα Καθηγητή, ο φοιτητής θα μπορεί να επιλέξει ποιο σύστημα θα χρησιμοποιήσει.

Σύστημα Harvard: Γνωστό ως η μέθοδος του «Παν/μίου Harvard» ή η μέθοδος της αλφαβητικής βιβλιογραφικής λίστας. Οι αναφορές μέσα στο κείμενο γράφονται με τη μορφή (Johnson et al 2011) (<https://guides.library.uq.edu.au/referencing/uqharvard/>).

Σύστημα Vancouver ή Numeric: Είναι η αριθμητική μέθοδος της βιβλιογραφικής λίστας. Οι αναφορές μέσα στο κείμενο γράφονται με αραβικούς αριθμούς, με αύξοντα τρόπο, σε μορφή εκθέτη ή μέσα σε παρενθέσεις ή μέσα σε αγκύλες. Στη βιβλιογραφική λίστα παρατίθενται με αριθμητική σειρά όπως αναφέρονται μέσα στο κείμενο (1, 2, 3, ...) (<https://guides.library.uq.edu.au/referencing/vancouver>).

Σύστημα APA (American Psychological Association). Χρησιμοποιείται κυρίως στις κοινωνικές επιστήμες. Οι αναφορές μέσα στο κείμενο γράφονται με τη μορφή (Eriksson et al, 2009). Στη βιβλιογραφική λίστα παρατίθενται με αλφαβητική σειρά (<https://guides.library.uq.edu.au/referencing/apa6/>).

ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ η χρήση λογισμικού προγράμματος διαχείρισης της βιβλιογραφίας όπως τα **Zotero, Mendeley, ProQuest** της βάσης **Health Research Premium Collection** (που βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος

Πολιτικών Δημόσιας Υγείας), κλπ., για την παράθεση της βιβλιογραφικής αναφοράς μέσα στο κείμενο και την τελική λίστα της βιβλιογραφίας, γιατί ελαχιστοποιεί την πιθανότητα σφάλματος.

Παραδείγματα λίστας Βιβλιογραφίας

Η βιβλιογραφία θα πρέπει να περιλαμβάνεται το σύνολο των πηγών στις οποίες υπάρχει παραπομπή στο κείμενο. Η παρουσίαση της βιβλιογραφίας προτείνεται να είναι ως εξής:

Περιοδικά: Le, T. T., Andreadakis, Z., Kumar, A., Román, R. G., Tollefsen, S., Saville, M., & Mayhew, S. (2020). The COVID-19 vaccine development landscape. *Nat Rev Drug Discov*, 19(5), 305-306.

Βιβλία και μονογραφίες: Diggle, P. J., & Giorgi, E. (2019). Model-based geostatistics for global public health: methods and applications. Chapman and Hall/CRC.

Πρακτικά Συνεδρίων: Bock, H., & Plitt, K.-J. (2021). Prevention of STIs: Recommendations based on best practice and evidence of effectiveness. Proceedings of the 9th World Health Organization Conference. Budapest:Pergamon Press, 274-279.

Κείμενο συγγράμματος με πολλούς συγγραφείς: Deuflhard, P., & Nowak, U. (2019). Planning a public health programme, or planning a strategy to meet targets. In P. Deuflhard, & B. Enquist (Eds.). Key Topics in Public Health. Basel: Birkhäuser.

Παραρτήματα

Τα παραρτήματα περιλαμβάνουν πίνακες δεδομένων ή εξειδικευμένα κείμενα (π.χ. ερωτηματολόγια, πρότυπα, κατευθυντήριες οδηγίες) που αξιοποιούνται στην εργασία, δεν εισάγονται όμως στο κυρίως κείμενο προκειμένου να διαφυλαχθεί η συνοχή του. Η αρίθμηση των παραρτημάτων γίνεται με κεφαλαία ελληνικά γράμματα Α, Β, Γ, κλπ.

9. Οδηγίες για την Μορφοποίηση του κειμένου της εργασίας

Κάθε αντίτυπο της εξαμηνιαίας εργασίας πρέπει να είναι βιβλιοδετημένο χρησιμοποιώντας το εξώφυλλο και την πρώτη σελίδα του προτύπου.

Μορφοποίηση κειμένου

Η εργασία γράφεται σε χαρτί διαστάσεων A4, το δε κείμενο καλύπτει χώρο διαστάσεων τέτοιο ώστε να απέχει 3 εκατοστά από το αριστερό όριο και 3 εκατοστά από το δεξιό όριο της σελίδας. Επίσης οι αποστάσεις από το επάνω και κάτω όριο της σελίδας είναι 2.5 εκατοστά.

Το κείμενο πρέπει να έχει την ακόλουθη μορφή:

- Το κείμενο να είναι γραμμένο σε γραμματοσειρά μεγέθους 10pt με μονό διάστιχο και απόσταση παραγράφων 3pt.
- Η πρώτη παράγραφος κάθε ενότητας να μην έχει εσοχή πρώτης γραμμής ενώ οι επόμενες να έχουν εσοχή πρώτης γραμμής.
- Τα περιθώρια σελίδας να είναι 3 εκατοστά και στις τέσσερις πλευρές (πάνω, κάτω, αριστερά, δεξιά).
- Οι τίτλοι να είναι όλα με γραμματοσειρά Arial Black και όχι Bold. Ο τίτλος 1 να είναι μεγέθους γραμματοσειράς 12pt, ο τίτλος 2 να είναι 11pt, ο τίτλος 3 να είναι 10pt. Να μην χρησιμοποιούνται περισσότεροι τίτλοι.
- Να μην υπάρχουν κενές γραμμές πριν ή μετά από τους τίτλους και κάθε επίπεδο τίτλου να απέχει διάστημα 18pt πριν και 6pt μετά.
- Οι λεζάντες στα σχήματα και τους πίνακες να είναι αριστερά στοιχισμένες και να είναι γραμμένες σε γραμματοσειρά Arial bold μεγέθους 9pt.

Αρίθμηση σελίδων

Οι εισαγωγικές σελίδες αριθμούνται με μικρούς χαρακτήρες ρωμαϊκής γραφής (i, ii, iii, iv, κλπ). Οι σελίδες του κυρίως κειμένου αριθμούνται στην αραβική γραφή δηλ. 1, 2, 3, 4 ...)

Πίνακες

Οι πίνακες πρέπει να τοποθετούνται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο κείμενο στο οποίο γίνεται αναφορά σε αυτούς και να είναι στοιχισμένοι αριστερά. Αριθμούνται κατάλληλα και ο τίτλος τους τοποθετείται πάνω από τον πίνακα όπως φαίνεται στο παράδειγμα που ακολουθεί. Κάτω από τον πίνακα αναφέρεται η πηγή προέλευσης.

Διαγράμματα και εικόνες

Τα διαγράμματα και οι εικόνες πρέπει να τοποθετούνται όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο κείμενο στο οποίο γίνεται αναφορά σε αυτά, στοιχισμένα στο κέντρο της σελίδας και να αριθμούνται κατάλληλα. Ο τίτλος του

διαγράμματος τοποθετείται κάτω από το διάγραμμα και αριθμείται κατάλληλα. Κάτω από το κάθε διάγραμμα ή την εικόνα αναφέρεται η πηγή προέλευσης.

10. Λογοκλοπή

Λογοκλοπή (plagiarism) είναι «η χρήση της ιδέας και του κειμένου ενός/μιας άλλου/ης επιστήμονα/συγγραφέα χωρίς να υπάρχει ξεκάθαρη αναγνώριση της πηγής της πληροφορίας».

Η λογοκλοπή κατά τη συγγραφή οποιασδήποτε επιστημονικής εργασίας και φυσικά κατά τη συγγραφή της εργασίας εξαμήνου είναι ακαδημαϊκά, ηθικά και νομικά καταδικαστέα πρακτική. Συνεπώς, κάθε χρήση αυτούσιου ή ευθέως μεταφρασμένου κειμένου θα πρέπει να επισημαίνεται από τον/την συγγραφέα της εργασίας με κατάλληλο τρόπο (π.χ. «εισαγωγικά και πλάγια γράμματα»), να αφορά μόνο μικρό αριθμό λέξεων εντός των επιτρεπόμενων ορίων του Νόμου και να συνοδεύεται από βιβλιογραφική αναφορά της πηγής.

Με βάση τα προαναφερθέντα, σε αναγνώριση της σημασίας της ακεραιότητας της εργασίας και με στόχο τη διασφάλιση της ποιότητας αυτής και της επιστημονικής δεοντολογίας, το τελικό κείμενο των εργασιών ορίζεται ότι θα ελέγχεται για εντοπισμό ενδείξεων λογοκλοπής με τη χρήση ηλεκτρονικού συστήματος που διαθέτει το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής για το σκοπό αυτό. Εφόσον δε, από τον έλεγχο της εργασίας, εντοπισθεί το συγκεκριμένο φαινόμενο, τότε η τελευταία αναθεωρείται κατόπιν υπόδειξης του διδάσκοντος. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται στην πτυχιακή εργασία εκφράζουν αποκλειστικά το φοιτητή και δεν αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

11. Πρακτικές Συμβουλές

- Σε περίπτωση ομαδικής εργασίας, συστήνεται να γίνεται δίκαιη κατανομή των ρόλων στα μέλη της ομάδας από την αρχή.
- Στην περίπτωση προφορικής παρουσίασης, συστήνεται να συμμετέχουν όλα τα μέλη της ομάδας.
- Η εργασία να δακτυλογραφηθεί σε ένα πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου (π.χ. Word).
- Να διατηρείτε περισσότερα από ένα αντίγραφα της σε ηλεκτρονική μορφή (backup) στην ατυχή περίπτωση καταστροφής ή απώλειας του αρχείου.
- Συζητήστε και συμφωνήστε από την αρχή με τον επιβλέποντα εάν μπορείτε να του στείλετε τα περιεχόμενα ή/και κάποιο τμήμα της εργασίας σας για έλεγχο ή/και καθοδήγηση ή όλο το κείμενο μαζί στο τέλος.
- Συζητήστε με τον επιβλέποντα ποιο σύστημα βιβλιογραφικής λίστας να χρησιμοποιήσετε.
- Η μετάφραση του κειμένου θα πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή, ώστε να διατηρείται η νοηματική απόδοση του αρχικού κειμένου. Μην χρησιμοποιείτε αυτόματους μεταφραστές.

- Να δίνετε ιδιαίτερη προσοχή στην σωστή μετάφραση της ειδικής ορολογίας. Σε περίπτωση αμφιβολίας, ρωτήστε τον/την επιβλέποντα/ουσα της εργασίας. Αν δεν υπάρχει δόκιμη μετάφραση του όρου στα ελληνικά, να αναφέρετε σε παρένθεση μετά την ελληνική μετάφραση τον αρχικό όρο στα αγγλικά.
- Μην αρκестείτε μόνο στον αυτόματο έλεγχο της ορθογραφίας από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή.
- Προσέξτε το συντακτικό. Ο σωστός γραπτός λόγος δεν αποτελεί απλή μεταφορά του προφορικού λόγου στο χαρτί.
- Η γλώσσα της εργασίας πρέπει να είναι λιτή, σαφής και κατανοητή. Αποφύγετε τη χρήση απόλυτων εκφράσεων (π.χ. αποδείχτηκε).
- Προτιμήστε τη χρήση της παθητικής αντί της ενεργητικής φωνής.
- Μη γράφετε μεγάλες και πολύπλοκες προτάσεις (π.χ. μια παράγραφος να αποτελείται από μια πρόταση) γιατί αυξάνεται ο κίνδυνος παρανόησης.
- Χρησιμοποιείτε τα σημεία στίξης με προσοχή, ώστε να αποδίδετε το σωστό νόημα.
- Ποτέ μην βάζετε τελεία πριν από την παρένθεση της βιβλιογραφικής αναφοράς.
- Χρησιμοποιήστε μόνο βιβλιογραφία που είναι σχετική με την εργασία σας.
- Διαβάστε προσεκτικά και κατανοήστε τη δημοσίευση στην οποία κάνετε αναφορά και την οποία συμπεριλαμβάνετε στη βιβλιογραφία σας
- Κατανοήστε και κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις.